

5. Брижата І. А. Удосконалення фахової травмопрофілактичної підготовки майбутніх учителів фізичної культури / І. А. Брижата // Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Серія № 12. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наук. праць. – К.: Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2011. – Випуск 15. – С. 45-49.

6. Сисоєва С. О. Педагогічні технології у професійній освіті / Сисоєва С. О. Неперервна професійна освіта: Філософія, педагогічні парадигми, прогноз: наукове видання / В. П. Андрущенко, І. А. Зязюн, В. Г. Кремень та ін.; За ред. В. Г. Кременя. – К. : Наукова думка, 2003. – С. 449–564.

РЕЗЮМЕ

И. А. Брижата. Профилактика школьного травматизма в профессиональной подготовке будущих учителей физической культуры.

В статье представлены результаты теоретически обоснованных и экспериментально проверенных технологий профилактики школьного травматизма в профессиональной подготовке будущих учителей физической культуры.

Ключевые слова: здоровье, школьный травматизм, профилактика; педагогические технологии; профессиональная подготовка.

SUMMARY

I. Brizhata Prophylaxis of school traumatism in professional preparation of future teachers of physical culture.

The thesis is theoretically substantiated and experimentally verified the effectiveness of educational technologies for prevention of injuries in school preparing future teachers of physical culture.

Key words: health, school injuries, prevention, educational technology, training.

УДК 811.1612.:336.7

В. П. Гордієнко

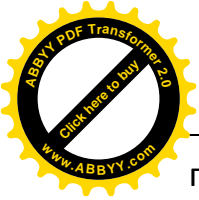
Торговельно-економічний коледж Київського національного торговельно-економічного університету

ДОСЛІДНО-ПОШУКОВА РОБОТА СТУДЕНТІВ ЯК ЧИННИК САМОРЕАЛІЗАЦІЇ (на прикладі професійної підготовки молодших спеціалістів біржової діяльності)

У статті розкривається сутність поняття «фахівець біржової діяльності». Розглядається проблема здійснення дослідно-пошукової роботи майбутніх працівників біржі в умовах вищого навчального закладу I–II рівнів акредитації як основного чинника самореалізації особистості, розвитку індивідуальних пізнавальних здібностей студента, формування професійно-мовленнєвої культури.

Ключові слова: молодший спеціаліст біржової діяльності, брокер, дилер, маклер, дослідно-пошукова робота, самореалізація, професійне мовлення, професійно-мовленнєва культура.

Постановка проблеми. У період швидкого розвитку української економіки, утворення нових форм підприємницької діяльності, відновлення бірж і брокерських контор постала гостра необхідність у кваліфікованих спеціалістах, які б могли задовольнити потреби ринку

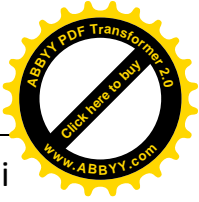

праці. На сьогодні відходить у минуле основна тенденція роботодавців: брати на роботу працівників без спеціальної професійної підготовки лише за умови наявності великого досвіду. Переважна більшість бірж і брокерських контор зацікавлена у залученні молодих спеціалістів біржової діяльності навіть без досвіду роботи. Специфіка біржової діяльності вносить постійні корективи у здійснення професійної підготовки майбутніх брокерів і дилерів, соціальні обставини сприяють активному і глибокозмістовному становленню, тобто самореалізації особистості. Професійна підготовка молодших спеціалістів біржової діяльності має здійснюватися на засадах системності та інтегрованості навчальних дисциплін, дослідно-пошукової і практичної діяльності студентів з метою оптимізації навчання і підвищення рівня конкурентоспроможності майбутніх маклерів, брокерів і дилерів на ринку праці.

Аналіз актуальних досліджень. Аналіз наукових джерел засвідчує, що в теорії і практиці вищої школи накопичений певний досвід, який може стати основою вдосконалення процесу самореалізації, формування професійно-мовленнєвої культури молодших спеціалістів біржової діяльності: визначено домінуючі імперативи нової стратегії професійної підготовки фахівців із позицій неперервності освіти (С. Гончаренко, О. Дубасенюк, В. Кремень, Н. Ничкало та ін.); педагогічної майстерності (І. Зязюн, О. Лавриненко, В. Орлов, О. Семенов, М. Солдатенко та ін.); здійснено аналіз професійної підготовки студентів в умовах ВНЗ I–II рівнів акредитації (Р. Бужикова, О. Гаврилюк, Н. Житник, В. Крижанівська, М. Левочко та ін.); обґрунтовано особливості формування професійно-мовленнєвої культури майбутніх учителів (Л. Головата, Л. Лучкіна, О. Семенов, В. Тарасенко та ін.); а також майбутніх фахівців аграрного, технічного, медичного сектору, сфери туризму, менеджменту (Л. Барановська, Т. Ганніченко, В. Коломієць та ін.).

Поряд із цим зазначимо, що відсутні фундаментальні праці, які б стосувалися наукового обґрунтування механізму самореалізації молодших спеціалістів біржової діяльності, методів залучення до дослідно-пошукової роботи цих студентів у вищому навчальному закладі I–II рівнів акредитації.

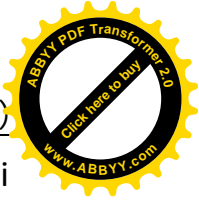
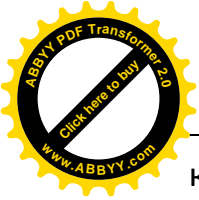
Мета статті – обґрунтувати специфіку здійснення дослідно-пошукової роботи майбутніх молодших спеціалістів біржової діяльності в умовах вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації, з'ясувати вплив такої форми роботи на самореалізацію особистості, розвиток індивідуальних пізнавальних здібностей студента, формування професійно-мовленнєвої культури майбутніх брокерів, дилерів і маклерів.

Виклад основного матеріалу. Перехід до ринкової економіки і ринкових відносин, активне формування інфраструктури ринку, лібералізація національних економічних зв'язків, глобалізація економіки, активний розвиток біржової торгівлі – ці зміни детермінували нові вимоги до фахівців біржової діяльності.

Сучасний молодший спеціаліст біржової діяльності має бути психологічно підготовленим до змагальності й уміти здобувати успіх у конкурентній боротьбі. Для цього важливі міцні життєві переконання, оптимізм, віра в досягнення поставленої мети й дотримання на шляху до життєвого успіху етичних норм. Успіх не за будь-яку ціну, а лише без завдання шкоди іншим. У жорсткому, прагматичному біржовому середовищі важливою запорукою успіху в кар'єрі є енергійність, наполегливість, послідовність і мужність. У зв'язку з цим постає необхідність копіткої роботи з розвитку індивідуальних пізнавальних здібностей студента, стимулювання самореалізації особистості, формування професійно-мовленнєвої культури.

Окреслимо специфіку професійної діяльності працівників біржі, охарактеризуємо поняття «фахівець біржової діяльності». Це посередник, який здійснює цивільно-правові та комерційні операції на біржі. Виділяють, зокрема, такі професії: брокер, дилер і маклер. Професія брокера, дилера і маклера передбачає роботу в системах «людина – людина», а також «людина – знакова система». Розглянемо особливості професійної діяльності цих фахівців. Відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики спеціаліст біржової діяльності (брокер, дилер, маклер) повинен володіти ґрунтовними знаннями у фінансово-господарській, банківській галузях та максимально ефективно використовувати їх у професійній діяльності; вміти прогнозувати економічні процеси у сфері грошових, фінансових і кредитних відносин, мобільно реагувати на зміни у виробництві, вирішувати технічну, технологічну та економічну доцільність пропозицій при розв'язанні конкретних виробничих проблем; аналізувати, узагальнювати та прогнозувати результати власної діяльності як у межах однієї біржі, так і всієї галузі; визначати ціну та якість продукції, встановлювати фактори, що її зумовлюють, для виявлення й попередження вад продукції, забезпечення її конкурентоспроможності тощо. Для успішної професійної діяльності у працівників біржі повинна бути сильна нервова система, хороша емоційна стійкість, добре розвинена оперативна, короткочасна і довготривала пам'ять. Робота на біржі вимагає розвиненого логічного мислення аналітичного типу, інтелекту, організаторських і

комунікативних здібностей. Для успішної роботи необхідні спостережливість, уважність, гарна дикція, відповідальне ставлення до роботи, наполегливість у досягненні мети, коректність і уміння спілкуватися з людьми, постійне прагнення самореалізації.

Потреба в самореалізації – одна з провідних потреб особистості (А. Маслоу, А. Адлер, К. Роджерс, Е. Фромм). Вона є джерелом особистісної активності людини, спрямованої на творче перетворення світу. Самореалізуватися, за А. Маслоу, означає стати тією людиною, якою в принципі ти можеш стати, досягнувши вершини свого потенціалу. Самореалізація – не одиничний акт, а процес постійного подолання внутрішніх протиріч особистості з метою повного розкриття її сил і здібностей [4].

Реальність мотиву самореалізації особистості – це її прагнення до діяльності, прагнення до самовдосконалення та досягнення успіху як соціального визначення. Складність розгляду проблеми самореалізації особистості у тому, що вона є міждисциплінарною проблемою. Проблема самореалізації особистості педагогами розглядається, в основному, в контексті проблем професійного самовдосконалення, самовиховання, самовизначення, самоосвіти та ін.

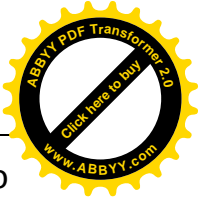
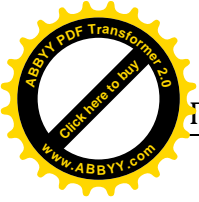
Залучення студентів біржової діяльності до наукового пошуку сприятиме не лише навчально-виховній меті (розвитку індивідуальних пізнавальних здібностей студента, формування професійно-мовленнєвої культури), а й самореалізації студента як творчої, успішної, перспективної особистості. Ефективність здійснення професійної підготовки молодших спеціалістів біржової діяльності залежить від бажання студентів займатися науковими пошуками.

Дослідно-пошукова діяльність студентів біржової діяльності є важливою складовою становлення майбутніх працівників біржі й реалізується через створення рефератів, анотацій, тез конференцій, резюме, наукових статей. Дослідно-пошукова робота формує світогляд і самооцінку студента.

До дослідно-пошукової роботи студентів біржової діяльності варто залучати з першого дня навчання у вищому навчальному закладі I-II рівнів акредитації. Відомо, що поєднання наукового пошуку студента з його навчанням взаємно збагачує обидва процеси, бо знання, набуті у творчих пошуках, особливо цінні.

Залучаючи студентів біржової діяльності до дослідно-пошукової роботи, ми ставимо перед собою такі завдання:

- формування здатності до самостійності у навчанні, опрацюванні необхідної джерельної бази;

- формування аналітико-синтетичних читацьких умінь, критичного мислення під час опрацювання й узагальнення зібраних фактів, даних;
- набуття навиків виконання наукового дослідження відповідно до обраної теми;
- уміння самостійно узагальнювати, робити толерантно критичні висновки, з повагою ставитися до наукового доробку іншого;
- розвиток риторичних умінь у процесі підготовки та захисту дослідно-пошукової роботи;
- задоволення прагнення до самореалізації і створення власного наукового (творчого) продукту.

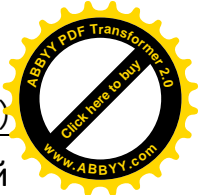
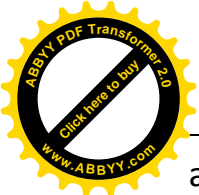
Найактивніше у процесі дослідно-пошукової роботи майбутніх молодших спеціалістів біржової діяльності нами використовується проведення наукових семінарів. Підготовка семінару організується так, щоб протягом семестру кожен студент міг виступити на ньому з доповіддю чи повідомленням, присвяченим підсумкам виконаного дослідження. Діяльність семінарів починається з підготовки студентами спеціальних наукових доповідей на основі фахового матеріалу. Проведення наукового семінару передбачає поглиблене вивчення проблем, що цікавлять студентів.

На семінарах кожен студент виступає з виконаною під керівництвом викладача доповіддю з дослідно-пошукової роботи, захищає свої висновки і пропозиції, отримані в результаті проведеного дослідження. Доповідь рецензують студенти, в її обговоренні беруть участь, як правило, два опоненти з числа учасників семінару. Опоненти попередньо знайомляться з доповіддю, вивчають літературу з теми доповіді та при обговоренні дають їй розгорнуту оцінку. В обговоренні доповіді беруть участь всі учасники наукового семінару.

Така форма роботи дозволяє не лише продемонструвати фахові знання, а й вдосконалити професійно-мовленнєву культуру студента.

Досвід викладання і здійснення керівництва написанням дослідно-пошукових робіт студентів біржової діяльності у межах Студентського дослідно-пошукового товариства Торговельно-економічного коледжу Київського національного торговельно-економічного університету дозволяє виокремити наступні етапи наукового пошуку.

I етап (не менше ніж за рік до конкурсу-захисту дослідно-пошукових робіт) – шляхом індивідуальних бесід зі студентами визначається напрям наукового пошуку, окреслюється тема дослідно-пошукової роботи. Наш досвід доводить, що найцікавішими для студентів є теми, які знаходяться на перетині кількох навчальних дисциплін. Робота над такими темами

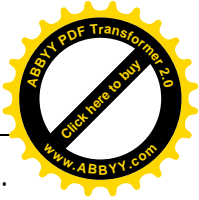
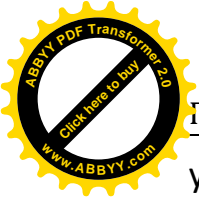
активізує не лише фахові знання, а й спонукає здійснювати постійний аналіз явищ, постійно удосконалювати професійне мовлення. Обрана тема повинна відповідати наступним критеріям: актуальність, конкретність, проблемність, визначеність понять, лаконічність.

II етап – обговорення теми, складання плану роботи, реферування літературних джерел з обраної теми. Це досить простий етап дослідно-пошукової роботи. Він, як правило, передує більш поглибленій науковій роботі студента і може носити і самостійний характер. Цей етап дослідно-пошукової студентської роботи завершується підготовленим списком джерел з обраної теми. Робота над наявною літературою та іншими джерелами інформації є первинним науковим пошуком. Починаючи наукову розробку, студент зобов'язаний ознайомитись із станом інформації з даного питання, врахувати та максимально використати проведені раніше дослідження. В процесі підготовки оглядів та реферування студенти складають бібліографічний перелік використаної літератури з теми дослідження.

III етап – консультації керівника дослідно-пошукової роботи. Цей етап буде ефективним лише за умови постійного наукового контакту між студентом і керівником. Цей період роботи повинен характеризуватися співпрацею, проте викладач не повинен нав'язувати власну позицію щодо питань наукового пошуку, саме така самостійність студента допоможе його самореалізації, задоволенню амбіцій.

IV етап – підготовка до конкурсу-захисту дослідно-пошукових робіт на засіданні Студентського дослідно-пошукового товариства Торговельно-економічного коледжу Київського національного торговельно-економічного університету. Цей етап характеризується ретельним доопрацюванням текстів дослідно-пошукових робіт, підготовкою презентації проведеного дослідження, написання виступу до конкурсу-захисту. Саме цей етап роботи дозволяє найактивніше працювати над формуванням професійно-мовленнєвої культури студентів.

V етап – проведення конкурсу-захисту дослідно-пошукових робіт Студентського дослідно-пошукового товариства. Основним завданням конкурсу є виявлення кращих дослідно-пошукових робіт. Важливою умовою, що визначає формування пізнавальної активності студентів, є використання нових форм роботи конференції – «круглих столів», «діалогів». Такі форми дають студенту можливість не лише доповісти про результати власної наукової роботи, але й взяти участь в обговоренні хвилюючої його проблеми на якісно більш глибокому рівні, обмінятись думками з питань, що його цікавлять. Цей етап викликає найбільше емоцій

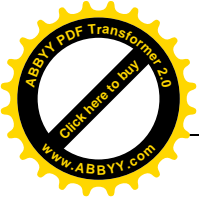
у студентів. Завдання керівника – підтримати, підбадьорити студента. Працюючи зі студентами біржової діяльності, ми наголошуємо, що виступ перед великою аудиторією – це «репетиція» майбутньої професійної діяльності щодо проведення масових біржових торгів. Варто також зорієнтувати студентів, що виступом на захисті науковий пошук не завершується, а лише починається, лише за таких умов студент може самореалізуватися як творча особистість, молодий науковець.

Висновки. Отже, дослідно-пошукова робота майбутніх молодших спеціалістів біржової діяльності є необхідною складовою професійної підготовки молодших спеціалістів біржової діяльності, протягом якої студент самостійно займається виконанням навчальних завдань, творчих робіт професійного характеру, а також професійною самоосвітою та самовдосконаленням. Під час вибору тематики дослідно-пошукових робіт необхідно враховувати зміст професійної підготовки студентів біржової діяльності. Дослідно-пошукова робота студентів повинна стимулювати самореалізацію особистості, розвиток індивідуальних пізнавальних здібностей студента, формування професійно-мовленнєвої культури майбутніх брокерів, дилерів і маклерів.

Перспектива дослідження. Перспективними щодо окресленого питання є створення методичних рекомендацій щодо написання дослідно-пошукових робіт майбутніми молодшими спеціалістами біржової діяльності в умовах вищих навчальних закладів I-II рівнів акредитації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гончаренко С. У. Зміст загальної освіти і її гуманітаризація: неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: моногр. / С. У. Гончаренко; за ред. І. Я. Зязюна. – К.: Віпол, 2000. – С. 274–318.
2. Дубасенюк О. А. Професійна підготовка майбутнього вчителя до педагогічної діяльності: монографія / О. А. Дубасенюк, Т. В. Семенюк, О. Є. Антонова. – Житомир : Житомир. держ. пед. ун-т, 2003. – 192 с.
3. Зязюн І. А. Інтелектуально-творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти / І. А. Зязюн // Неперервна професійна освіта : проблеми, пошуки, перспективи [монографія] / за ред. І. А. Зязюна. – К. : Віпол, 2000. – С. 11–57.
4. Максименко С. Д. Загальна психологія /// Режим доступу: http://pidruchniki.ws/15840720/psihologiya/zagalna_psihologiya_-_maksimenko
5. Ничкало Н. Г. Теоретико-методологічні проблеми і перспективи розвитку досліджень з неперервної професійної освіти / Н.Г. Ничкало // Неперервна професійна освіта : теорія і практика : зб. наук. пр. : [у 2 ч.] / за ред. І. А. Зязюна, Н. Г. Ничкало. – К., 2001. – Ч. 1. – С. 35–41
6. Семеног О. М. Удосконалення професійної компетентності майбутнього вчителя української мови і літератури [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrlit.vn.ua/article1/1966.html>
7. Солдатенко М.М. Теорія і практика самостійної пізнавальної діяльності / М. М. Солдатенко. – К. : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. – 198 с.

РЕЗЮМЕ

В. П. Гордиенко. Исследовательско-поисковая работа студентов как фактор самореализации (на примере профессиональной подготовки младших специалистов биржевой деятельности).

В статье раскрывается сущность понятия «специалист биржевой деятельности». Рассматривается проблема реализации экспериментально-поисковой работы будущих работников биржи в условиях высшего учебного заведения I-II уровней аккредитации как основного фактора самореализации личности, развития индивидуальных познавательных способностей студента, формирования профессионально-речевой культуры..

Ключевые слова: младший специалист биржевой деятельности, брокер, дилер, маклер, экспериментально-поисковая работа, самореализация, профессиональная речь, профессионально-речевая культура.

SUMMARY

V. Gordienko. Investigating researching work of students as a method of sel realization (on the example of professional preparation of junior specialists of exchangial activity).

In the article it is opened the essence of conception «a specialist of exchange activity». It is considered a problem of experimental search work's implementation of future exchange activitie's workers in the conditions of a higher school of I-II stages Accreditation as a main factor of person's self realization, a development of student's personal cognitive skills, forming of professional language culture.

Key words: junior specialist of stock exchange , broker, dealer, experimentally searching work, self-realization, professional speech, professionally language culture.

УДК 376.3.42

Т. Є. Єжова

Київський університет імені Бориса Грінченка

МИСТЕЦТВО ЯК ЗАСІБ РЕАЛІЗАЦІЇ ПРАВА НА ВСЕБІЧНИЙ РОЗВИТОК ТА УЧАСТЬ У КУЛЬТУРНОМУ ЖИТТІ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНІМИ ПОТРЕБАМИ

У статті обґрунтовано доцільність використання засобів мистецтва для реалізації права дітей з особливими освітніми потребами на участь у культурному житті суспільства. Визначено організаційно-педагогічні вимоги до розробки сценаріїв для інтегративних театрів, виокремлено форми заняття творчістю для дітей з особливими освітніми потребами.

Ключові слова: діти з особливими освітніми потребами, розвиток, права дитини, мистецтво, творчість.

Постановка проблеми. Розвиток дитини здійснюється у процесі формування її особистості, виховання і соціалізації (К. Абульханова-Славська, О. Безпалько, І. Бех, Л. Виготський, І. Кон, А. Мудрик, В. Оржеховська та ін.).

Право на вільний і всебічний розвиток гарантується дітям згідно зі ст. 23 Конституції України. Стаття 31 Конвенції про права дитини закріплює право дітей на всебічну участь у культурному і творчому житті та зобов'язує